

JEAN-MARIE
LUSTIGER

„Papi hivatást érzek magamban”

Született 1926-ban, 1954-ben szentelték pappá, 1983 óta Párizs érseke. *Emberhez méltón* című könyve a Vigilia Kiadónál jelent meg 1997-ben. Ennek egy részletét 1997. 4. számunkban közöltük. Előadása az 1996 októberében Lisieux-ben tartott konferencián hangzott el.

Teréz pap akar lenni

¹ *Lisieux-i Szent Teréz
Önéletrajza, Ecclesia,*
1995, 225.

A krisztusi papság

Szent Teréz azt mondja nekünk, hogy papi hivatása van.

Hogyan kell értelmeznünk ezt a kijelentést? Vajon előrevetítette azt a mai követelést, hogy szenteljének pappá nőket a katolikus egyházban, mint ahogyan az anglikánok azt meg is tették?

Az *Utolsó beszélgetések* két mondata világosan megmutatja ezt: „A Jó Isten magához szólít olyan korban, amikor még rendes körülmények között sem lehettem volna pap. (...) Júniusban történné, hogy megkapnám a szent rendeket. S hogy ne sajnáljak semmit, a Jó Isten megengedi, hogy beteg legyek, s így ez ne történhessék meg, hanem haljak meg, mielőtt a szolgálatomat gyakorolhatnám” (1897. június, Genèviève nővérhez).

Hihetetlen bizalom! Bár tudja, hogy kevés napja van hátra az életből, úgy látszik, mégsem mondott le erről az ötletéről.

„Amikor én voltam a soros a zsolozsmában, milyen büszke voltam arra, hogy a kórusban hangosan mondtam a könyörgéseket! *Arra gondoltam, hogy a pap ugyanezeket a könyörgéseket mondja a misében*, s jogom van ahhoz, hogy hozzá hasonlóan hangosan mondjam el őket az Oltáriszentség előtt, áldást és feloldozást adjak, s felolvassam az Evangéliumot, amikor én vagyok az előénekes.” (CJ 6.8.6)

Életének utolsó napjaiban is ilyen nyomatékosan fogalmazza meg vágyát a papságra, s erről nem mond le, hacsak nem azért, mert Isten másképpen döntött. De magában úgy gondolta, hogy megtörténhetett volna.

Néhány sor a „B” *Kézirat-ból*: „Érzem magamban a papi hivatást; ó Jézus, micsoda szeretettel vennélek kezembe, mikor hívó szavamra le szállanál az Égből... Micsoda szeretettel adnálak a lelkeknek! ... De jaj! miközben Pap szeretnék lenni, csodálom és irigylem Assisi Szent Ferenc alázatát, és hivatást érzek magamban arra, hogy kövessem őt, s ne fogadjam el az Áldozópapság fenségét és méltóságát.”¹

Teréz tehát úgy utasítja vissza azt a lehetőséget, hogy pappá legyen, mintha az ténylegesen nyitott és vitathatatlan távlatként állna előtte.

Hogyan vélekedjünk minderről? Szent Teréz hihetetlenül pontosan látja, mi a katolikus papság. Az akkoriban rendelkezésére álló szavak azonban nem teszik lehetővé számára, hogy nevével nevezze azt, ami megérzésében helytálló.

Vágyódása a papságra ugyanis semmi esetre sem a szolgálati papságért folytatott hatalmi harcból fakad, hanem ráérezés a krisztusi papságra, amelyben részt vesz minden megkeresztelt ember,

s amelyből ő kármelitaként különlegesen részesül. Csodálatos ráérzéssel vetíti előre a *hívek királyi papságának tanát*. Mennyire ősi tanítás ez: már Péter első levelében megfogalmazódik (2,9-10), a II. Vatikáni zsinat pedig a katolikus és az apostoli papsággal kapcsolatos reflexiójának középpontjába helyezte.

Szó sincs olyan követelésről, amely kétségbe vonná Teréz papsággal kapcsolatos álláspontjának helyességét. Teréz jogosan, természetesen és tökéletesen ráérezett arra, hogy mi is valójában a katolikus papság. Hosszú ideig eltemetett, elfeledett, el nem ismert, félretett gazdagság volt ez, amíg a II. Vatikáni zsinat újból föl nem fedezte.

Olvassuk el a „B” *Kézirat* e híres oldalát, amelyben Teréz kifejti hivatása sokrétűségét:

„Hogy jegyesed vagyok, ó Jézus, hogy kármelita vagyok, hogy vedel való egyesülesem által anyja vagyok a lelkeknek: ennek ki kellene elégítenie engem, (...) de nem így van (...) Kétségtelenül hivatásom ez a három kiváltság, Kármelitának, Jegyesnek és Anyának lenni, s mégis, más hivatásokat is érzek magamban, érzem a harcos, a pap, az apostol, az egyháztanító, a mártír hivatását is...” (im. 225-226)

A folytatást ismerik. Ez a szöveg sokkal gazdagabb és összetettebb számomra, mint egyszerűen a pappá szenteltetés igénye. Mert ezekben a leggyezőszerűen szerteágazó vágyakban, mint egy csiszolt gyémánt, felragyogtatja a katolikus papság egész misztériumát — a keresztség papságát és a jézusi papságot. Magának Teréznek az útját követve pontosabban meg kell határoznunk ezt a papságot.

A II. Vatikáni zsinat tanítása

Az egyetemes papság

A zsinati atyák a *Lumen gentium* című konstitúció 2. fejezetében fogalmazták meg a „hívek királyi papságának” tanítását. „E messiási népnek feje Krisztus. (...) Ezt a népet jellemzi az Isten gyermekeinek méltósága és szabadsága; mindegyikük szívében úgy lakik a Szentlélek, mint templomban. (...) A megkereszteltek ugyanis az újjászületés és a Szentlélek kenete által felszentelt lelki házzá és szent papsággá lesznek, hogy lelki áldozatot mutassanak be, és hirdessék annak dicsőségét, aki a sötétségből meghívta őket csodálatos világosságra” (LG 9-10).

Jól felismerhető a zsinat e megfogalmazásban Teréz gondolata, aki a világ kezdetétől az idők végéig akart apostol lenni. Amit ő naiv egyszerűséggel mond el, azt a zsinat az Evangélium szavaival fogalmazza meg. A zsinati atyák gondolatainak összefüggésében érthetjük meg a Terézben élő vágyat az apostolkodásra, az egyetemes evangelizációra.

Ez a rövid idézet a zsinat tanításából megmutatja, mennyire egybecseng a *B Kézirat* és a zsinat szövege. Csakhogy Teréz na-

gyon ügyetlenül fejezi ki magát, hiszen a tanítást még nem fogalmazták meg világosan, Teréznek pedig nem volt rá módja, hogy ezt megtegye.

A papról alkotott kép

A hívek királyi papságának ez a gondolata gyakorlatilag rejtve maradt a 19. században és az azt megelőző korokban. Csupán néhány apró utalást találunk 1820 körül a jezsuita P. de Cloriviere-nél; 1872 körül az oratoriánus P. Gratynál; Dom Guéranger pedig 1875 körül veti fel azt az eszmét, amely még egyáltalán nem ismert és nem kidolgozott tanítás.

Teréz meglátja azt, amit ilyen erőteljesen senki sem érzékelt körülötte. Ugyanis a hitoktatás és a szokásos prédikációk nyomán olyan kép alakult ki a papról — Terézben magában is —, amely a rendkívüli szentség eszményi rajza.

Ez a kép a liturgikus és szentségi tevékenységhez kapcsolódik, és kizárólagossága miatt is ilyen magasztos. Egyedül a papot illeti az a kiváltság, hogy Krisztus testét érintheti — Teréz ezt többször is megemlíti. Szeretné Krisztus Testét érinteni, és szeretné, ha a pap úgy érintené Őt, ahogyan Mária érintette a Gyermek Jézust.

A papé az apostoli munkának és Isten szavának a kiváltsága is. „Ha pap lettem volna, nemcsak latinul, de görögül és héberül is meg akartam volna tanulni, hogy ismerhessem a Szentírást” — mondja Teréz. Ő maga nem tanulmányozta a Szentírást. Ma megdöbbenünk ennek hallatán, hiszen jól tudjuk, hogy Isten Igéje Isten egész népének, minden megkeresztelt embernek a tápláléka.

Ahogyan Teréz ír, gondosan megkülönbözteti az „egyszerű papokat” az „apostoloktól”, azaz „misszionáriusoktól”:

— az egyszerű papok: a környékbeli normand papok, akikkel rendszeresen találkozik, és akikről magasztos képet alkot magában, még mielőtt ismerné őket;

— a missziós papok: az apostolok, akik messzi tájakra mennek el, hogy hirdessék az Evangéliumot.

Az egyik és a másik csoportért is imádkozik.

Mi marad a laikusoknak? Lényegében a jámborság cselekedetei és állapotbeli kötelességeik. Magának a papságnak a gondolata szóba sem kerül.

Ezért irigyli Teréz a papi monopóliumot. Meg is mondja. „Mindent” akar. Milyen úton halad felfedezésében?

A papok

Az első út: maguk a papok. Az „A” Kéziratban ezt írja:

„A második tapasztalat, amelyre szert tettem, a papokra vonatkozik. Mivel soha nem éltem a közelükben, nem tudtam megérte-

ni a kármeli reform fő célját. A bűnösökért imádkozni elragadó volt számomra, de imádkozni a papok lelkéért, amelyet a krisztálynál is tisztábbnak hittem, megdöbbenőnek látszott...

Ó, Olaszországban megértettem hivatásomat, nem kellett messzire menni ezért az annyira hasznos megismerésért...

Egy hónapon át éltem sok szent pap társágában, és láttam, hogy ha magasztos méltóságuk az angyalok fölé emeli is őket, azal még nem válnak kevésbé gyenge és gyarló emberekké... Ha a szent papok, akiket Jézus Evangéliumában a »föld sójának« nevez, azt mutatják magatartásukkal, hogy végtelen nagy szükségük van az imára, mit mondjunk a langyosokról? (...)

Eszmény és valóság

Ó, Anyám! milyen szép az a hivatás, amelynek a lelkek számára rendelt só megőrzése a célja! Ez a Kármel hivatása, mivel imáinak és áldozatainak egyetlen szándéka az, hogy az apostolok apostolai legyünk, imádkozva értük, amíg ők evangelizálják a lelkeket..." (im. 144.)

Többször visszatér arra a tényre, hogy az emberek nem szeretik a szeretetet, hogy a papok gyakran közönyösek és nem méltók a küldetésre, amelyet kaptak; azt azonban nem tűri, hogy rosszat mondjanak róluk. Fölteszi a kérdést, mennyire szentek. Mekkora eltérést talál a papokról alkotott eszménykép és a környezetében élő papok hétköznapi élete között!

A papok valódi életének felfedezése rögtön a megváltó Krisztushoz és az ő szenvedéséhez vezet Terézt. A megváltó szenvedés értelmezése kétértelmű lehet, amikor Teréz azt mondja, hogy szeret szenvedni. Valójában azt fedezi fel, hogy a papokat Krisztus küldte. Kapcsolata a megváltó Krisztussal és az Ő szenvedésével — Teréz „kis útja” — nem az, hogy saját tökéletességét keresi, hanem a Krisztussal és az Ő szenvedésével való egyesülést. Ettől kezdve megéri hivatását: a papokért kell imádkoznia.

Imádkozni a papokért

Mit jelent a „papokért imádkozni”? Jézus helyébe kell lépni, vele egynek lenni, hiszen azt mondta Péternek: „Imádkoztam érted, nehogy meginogj a hitedben” (Lk 22,32). Ki más imádkozik a papokért, ha nem maga Jézus, aki küldi őket? Ugyanígy főpapi imájában, amelyet Szent János ír le (visszatérünk a „C” *Kézirat*ra és Teréz magyarázatára), Jézus imádkozik az Atyához apostolaiért, akik közé odaveszi Júdást is.

Ahogy Teréz vágyódik a papságra, és szembesül a papi hivatással a valóságban, eljut az emberek gyöngeségének és bűnöségének konkrét felfedezéséhez. Így vezetődik „az egyház szívébe”, ahogyan ő mondja, és átveszi azt, amit Jézus tesz azokért, akiket küld. Mindezt azért, hogy — Teréz megfogalmazásában — „szerelmes Jézusunk, imádandó Jézusunk” papjai legyenek.

Ez a páratlan hely, amelyet Teréz el akar foglalni, pontosan a hívők helye, a krisztusi papságban megkereszteltké. Teréz útja ehhez a Krisztussal való — papi — azonosuláshoz, és — amint

azt látni fogjuk — magával az egyház küldetésével való azonosuláshoz vezet.

Az apostoli munka

A másik út: az apostoli munka. Teréz sokat beszél róla. A papok szolgálatát apostoli munkaként, misszióként írja le. Egyszerű és világos megfogalmazásban: hirdetik Krisztust azoknak, akik nem ismerik, megmentik a lelkeket, megkeresztelik a kisgyermeket, azon fáradoznak, hogy a pogányok felfedezzék a megváltás kegyelmét.

Családi háttérének és szerzetesi életének védettsége ellenére tudja, hogy a Krisztust nem ismerők nemcsak a távoli kontinenseken, hanem közel is megtalálhatóak: éppen ott Franciaországban, ahol ő él, abban a társadalomban, amelyhez ő maga is tartozik, élnek olyanok, akik nem hisznek. Gondolataiban a pap feladata összefügg az apostolkodással, ő pedig szeretné betölteni ezt az apostoli hivatást. Tehát mindig ezzel a látszólagos ellentmondással találkozunk.

Egyik többször visszatérő, megdöbbentő kifejezésében azt mondja, hogy „az apostolok apostola” akar lenni. Szent Ágoston-tól Bérulle bíborosig Mária Magdolnát nevezték így, aki hírül viszi az apostoloknak, hogy az Úr feltámadt. Nem tudom, mögé kell-e néznünk ennek a kifejezésnek Teréz használatában, vagy értelmezzük hétköznapien, s ne magyarázzuk bele azt a teljes értelmet, amelyet szívesen tulajdonítanak neki. Ha Teréz az apostol, akkor ez azt jelenti, hogy küldött. Ki más lehet a küldött az apostolokhoz, mint egyedül Jézus, az Atya Küldötte? Ezzel magát Krisztus mellé helyezné a papokért, ahogy a papok küldötté válnak a hívekért — *in persona Christi*. Nem tudom, Teréz felmérte vagy végiggondolta-e e kifejezése lehetséges tartalmait!

Két fontos megfontolás kívánkozik ide:

A papi hivatás

1. Teréz szemében ez az apostoli munka, ez a misszió a papi szolgálat lényegéhez tartozik. Érthetjük egyszerűen is; de kiolvashatunk belőle mélyebb szempontokat is a papok szolgálati papságáról.

A papok papi hivatása ugyanis sajátos részvétel Jézusnak az Isten népéhez szóló küldetésében. Ez a szolgálat mindenekelőtt apostoli, vagyis az apostolokon és utódaikon alapul. Amint a zsinat pontosította, a papi rend három fokozatot foglal magában: a püspököket, a papokat és a diakónusokat. A püspökök részt kapnak az apostolok szolgálatából, akiket Jézus kent fel, a papok pedig a püspökök szolgálatából részesülnek, hogy segítsék, támogassák őket, részt vegyenek küldetésükben.

Miben áll az apostolok szolgálata? A katolikus papi hivatás lényegénél fogva apostoli. Milyen értelemben? Nyúlunk vissza az Evangélium elbeszéléséhez: Jézus kiválaszt tizenkét apostolt (Mt

3,16). Tizenkettőt, hogy a Jákob fiainak tizenkét törzsét követő új tizenkét törzs atyjai legyenek. A *Jelenések Könyvének látomása* leírja „a sereget, amelyet meg se lehetett számolni; tizenkétezeren voltak minden törzsből” (vö. Jel 7,4): a tizenkét apostolt tehát úgy mutatja be, mint megszámlálhatatlanul sok utódnak, az új népek atyjait.

Milyen értelemben új nép atyjai ők? Nem vér szerinti fiúság és apaság révén, mint Jákob fiai, hanem a keresztségben adott hit kegyelme által; Isten gyermekei világrahozásának lelki termékenységé által. Még ha a keresztség szentségét kiszolgáltathatja is mindenki, aki az egyház szándéka szerint akar cselekedni, az apostoli küldetés papi aktusa szüli meg a hitben ezt a minden nemzetből származó új népet. Így teljesül be az a parancs, amelyet a feltámadott Úr ad tanítványainak: „Tegyétek tanítványom-má mind a népeket! Kereszteljétek meg őket az Atya és a Fiú és a Szentlélek nevére, és tanítsátok meg őket mindannak a megtartására, amit parancsoltam nektek” (Mt 28,19-20).

A katolikus papi hivatás lényegét világrahozás küldetése adja, amellyel Jézus megbízta apostolait, hogy létrehozzák Isten népét.

Anya és hitves

2. Miközben részt akar az apostoli hivatásból, Teréz magára vállalja az „anyaság” feladatát, a papokkal és a lelkekkel kapcsolatban is. Hasonlóképpen igényli magának a „hitves” címét is („B” *Kézirat*). A II. Vatikáni zsinat és a Tanítóhivatal újabb dokumentumai új értelmet adtak e két jelzőnek az egyházzal kapcsolatban. Teréz az egyház anyai és hitvesi feladatát igényli magának.

Pontosan itt találjuk meg a hívek királyi papságát. Az apostolok szolgálata által, akik a Jézustól kapott küldetésük szerint életre szülik őket, az egyház számtalan testvért hoz világra, akiket az Atya ad a Fiúnak a Szentlélek ajándéka által.

A laikusok apostoli hivatásáról szóló dekrétumból jól látható, hogy Teréz egy évszázaddal korábban mennyire megelőlegezte a zsinat gondolatait. A világiaknak azon a címen kötelessége és joga az apostolkodás, hogy egységben vannak Krisztussal, a Fővel. (...) Felszentelésben részesülnek: királyi papsággá és szent nemzetséggé lesznek, hogy minden munkájuk által lelki áldozatot mutassanak be. (...) A szentségek pedig, különösen az Eucharisztia, közlik velük és táplálják bennük azt a szeretetet, amely minden apostoli hivatás lelke” (AA 3).

Kétségtelen, hogy a 19. században is voltak olyan szent lelkek, akik buzgón törekedtek volna arra, hogy másokkal megismertessék Krisztust. Ami Terézt illeti, amikor erős vágyat érez arra, hogy részt vehessen az apostoli munkában, amely akkoriban a papoknak volt fenntartva, ezzel nem valami irigységet fejez ki vagy hatalmi harcot indít, hanem jogos igényét arra a kereszteni és lelki valóságra, amelyet ma jól ismerünk, és a „hívek királyi papságának” nevezünk.

Más szóval, a világ üdvösségén való munkálkodás feladatának.

A másik megközelítési lehetőség: a megváltó szenvedés útja. Valóban az a lelki áldozat ez, amely Isten népének papi aktusa, és amelyet Krisztus áldozatának felajánlásakor a pap felkínál, felajánlva ezáltal az egész egyház, minden hívő áldozatát. Ahogyan a misében a pap mondja: „Imádkozzatok, testvéreim, hogy áldozatunk kedves legyen a mindenható Atyaisten előtt.” (A francia miseszövegben pedig: „Imádkozzunk együtt az egész egyház áldozatának felajánlásakor”).

Pontosan ez a hívek papságának „lelki felajánlása” (Róm 12,1). Teréz megfogalmazásai és főleg életének felajánlása, majd a megpróbáltatás, amellyel élete célját elérte, azt jelzi, hogy papként lépett be Krisztus szenvedésébe. Azért vállalta el mindezt, hogy azoknak lehetővé tegye hivatásuk betöltését, akik megkapták a felszentelt szolgálat kegyelmét. Azt a szolgálatot, amely az egyház feladatát teljesíti. Mert a papságot az egyháztól, az egyházerért kapjuk. Az egyháztól kapjuk, mert benne lakik a Lélek, és mert Krisztus rajta és az Ő Testének tagjain keresztül cselekszik. Bensőséges, látszólag bonyolult egyesülés ez az egyház küldetésével.

Térjünk vissza a „B” *Kézirathoz*:

Keresztségi hivatások

„Hitvesednek lenni, ó Jézus” — Teréz pontosan belehelyezkedik a Hitves-Egyház helyzetébe: „kármelitának lenni”, „veled való egyesülésem által a lelkek édesanyjává lenni”. Hallatlan merészség, hogy ezt saját magára értette, de bizonyára nem tudta magát másképpen kifejezni. Az itt említett anyaság az egyház anyasága, amelynek Teréz az eszközévé válik, éppen szerzetesi konszekrációja által: „kármelitának lenni”. Kármelita hivatását a hitvesi és az anyai hivatás közé helyezi. A keresztségben kapott hivatás ez, amelyben magának az egyháznak a hivatása teljeseedik be.

Teréz képekben, ma talán azt mondanánk, fantazmagóriákban, vagyis saját maga által is többé-kevésbé képzeletbelinek tartott megjelenítésekben sokféle hivatást sorol fel. Ez a sokféleség azonban határozott igényét fejezi ki arra a lelki valóságra, amelynek erejét és igazságát ösztönösen megérzi. Ma ez a valóság mindennapos gyakorlatként jelenik meg a kisgyermekes keresztelési szertartásában. Mivel a csecsemőt nem bémálják meg rögtön a megkeresztelése után, a pap vagy diakónus, aki megkeresztelte, meghinti szentelt olajjal, miközben így imádkozik: (Isten) „most fölken téged az üdvösség krizmájával, hogy szent népéhez tartozzál, és tagja maradj Krisztusnak, aki főpapunk, prófétánk és királyunk”.

Az egyház papi népe

Ráismerhetünk Szent Péter első levelének kifejezésére. S éppen ez a II. Vatikáni zsinat tanítása: „A Lélekben a hívők valamennyien szent és királyi papsággá lesznek, Jézus Krisztus által lelki áldozatokat mutatnak be Istennek. (...) A hívők lelki áldozata pedig azáltal lesz teljes, hogy egyesül Krisztusnak, az egyetlen közvetí-

tőnek áldozatával a papok szolgálata által, akik ezt az áldozatot — az egész egyház nevében — vérontás nélkül és szentségi módon a szentmisében bemutatják” (PO 3).

Gondolatmenetünket annak áttekintésével szerètném befejezni, amit Teréz feljegyzéseiben, a „C” *Kéziratban* találunk Jézus főpapi imájáról. E gondolatokat Noëlle Hausman nővértől veszem át, aki egy teológus hallgató diplomamunkáját irányította és korrigálta.²

²A diplomamunka címe:
Az ima papsága, Teréz
testamentuma: a
gyermek Jézusról
nevezett Teréz „C”
Kéziratának egyik
olvasata (L' Institut
d'Études Théologiques,
Bruxelles, 1995). A
kézirat alábbi mondatai
megegerősítettek
feltevésem
helyességében, és a
téma lényegét ragadják
meg.

„Valóban újdonság van a „C” *Kézirat* tanításában, mivel Teréz ugyanazt a magatartást követi, mint a Fiú, aki az Atyára hagyatkozik papi életében. Jézus imáját elismételve Teréz visszatér az Atyához. Az ima által élete áldozata a megpróbáltatáson keresztül dicsőítő áldozattá válik: az egész mindenség csodálatos mennybevitelével Krisztus imája által, amely az imádkozók papsága által kel életre és terjed tovább évszázadról évszázadra.”

Ez annak a papságnak elismerése, amelyet ma keresztségi papságnak nevezünk. Szent János főpapi imáját ő is imádkozza, de ez korántsem engedi meg Teréznek, hogy a papok szolgálatának helyébe tegye magát; ellenkezőleg, szolgálatuk társává teszi őt, a tanítás, az életmód, a megszentelődés szerepében. E három feladatra emlékeztet a *Lumen gentium* Krisztussal kapcsolatban. Ezt kell megélnie minden keresztyennek, minden megkeresztelt embernek (erre utal a csecsemő fölött mondott imádság, amelyet főntebb idéztem).

Teréz korát megelőzve különös illusztrációjául szolgál ennek az ősi elgondolásnak, amely nemrégiben tért újra vissza a hivatalos katolikus tanításba.

³Jn 17,10-re utal:
„Minden, ami az enyém,
az a tiéd”, mondja
Jézus az Atyának.
Teréz szavai azt
bizonyítják, hogy
közvetlenül részt vesz
Jézus áldozatában, nem
pedig csupán távolról
részesedik benne
pusztán jámborsága
vagy jó magaviselete
által.

Teréz nemcsak az imádságnak szentelte az életét (kiváltképpen a papokért), de megismerte a megpróbáltatást („megszentelő funkció”); megélt tanítást közölt („tanítói funkció”); elfogadta mások terhét, hordozta minden testvére súlyát, és továbbra is támogatja őket, amikor ő már az Égben lesz („pasztorális funkció”).

Ezért tehát, amikor élete végén Teréz azokat a szavakat használja, amelyekkel Jézus hagyja el tanítványait (kivéve természetesen azokat, amelyek az egyetlen Közvetítő szavai), azt érteti meg velünk, mit jelent belülről a két fiú példabeszéde.³

Tudjuk, milyen nagy mértékben épült Teréz tanítása eucharisztikus kegyelmekre. Emlékezzünk arra is, amit a „B” *Kézirattal* kapcsolatban említettem: a hivatások sokaságáról beszél, köztük a papérról, amely az egyház szívében való szeretet egyedüli hivatásában teljesedik be.

Csatlakozva a Fiúnak ahhoz a vágyához, hogy az övéit mind az Atyához vezesse, Teréz az Atya akaratának lényegére talál rá, aki Krisztushoz akarja vonzani az összes embert. Annak dicsőségét kéri, hogy úgy szeressen, ahogy Isten szerette Őt: Teréz számára ez azt jelenti, hogy sürgetni akarja minden ember egyesülését az égben: „Vonzz magadhoz, és mi futunk feléd.”⁴ A Krisztussal való „zavartalan egyesülés”, amely Terézben végbemegy, ebbe

⁴C *kézirat*, 34.

a dinamikába vonja be a hozzá közeledő lelkeket is. Magunkhoz vonzani a szeretetet, amely mindnyájunkat vonz: ez azt kívánja, hogy hozzá vonzzunk másokat. Sőt még a „szegény bűnösöknek” is el akarja nyerni a megigazulást („Ó Uram, megigazultan engedj el bennünket”⁵). Mindenben osztozik Krisztussal, kezdve a szenvedése „papi felajánlásán”: ez mutatja, hogy a szentek szívében a „kiengesztelődés oltára” emelkedik.

Az imádkozók papsága tehát az önmagának visszaadott, első kegyelmében megújított világegyetem mennybevételenek misztériuma, a megérintett, helyreállított, meggyógyított, felemelt világegyetemé ebben az új teremtésben, amelyben Isten eljön hozzá, hogy vele is maradjon. „A Gyermek Jézusról a Szent Arcról nevezett Teréz”, ahogyan gyakran minden kötőszó nélkül aláírja a nevét, életében és halálában megmutatta, hogy a szeretet dicsősége”: a lelki megszentelődés, a Krisztussal való egyesülés és az atyai biztonság misztériuma.

A papi hivatás vágya, amelyet Teréz soha nem hagyott el, előzetes ráérzés volt a hívek királyi papságára, amelyet a II. Vatikáni zsinat helyezett újra reflektorfénybe.

Kívánom, hogy azok a férfiak és nők, akik ma mint jogot követelik maguknak a papságot, felfedezhessék, amit Teréz felfedezett: nevezetesen azt, hogy keresztségi hivatásuk megadja nekik a hívek királyi papságában, Jézus Krisztus papságában való részvételét.

Kapy Nóra fordítása